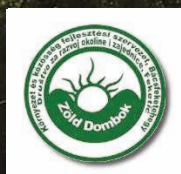

Tecské

A HELYI KÖZÖSSÉG HÍREI

- Elkészült a tervdokumentáció a kápolna konyhai részének a javítására, melynek alapján a közbeszerzést az Önkormányzatunk kiírta, bízunk benne, hogy lesznek az elvárásoknak megfelelő ajánlattevők és hamarosan indulhatnak a munkálatok. Ahhoz, hogy mindez megtörténjen, szükség volt a községi költségvetés módosítására, ami 2019.09.27. a KKT

ülésén, egyhangúan el lett fogadva.

- A Helyi közösség Tanácsának döntése és a 2019. munkaterv alapján elkészült a Péter Pán Óvoda előtti gépjármű parkoló, ezáltal lényegesen rendszereződött a forgalom a gyerekek óvodába jövetelkor, menetelkor.

- Elvégeztettük a szeméttelep letakarítását, kihasználnám az alkalmat, és megkérném lakosainkat, hogy a járművek leürítését a gödör széléhez, sorba végezzék.

- Településünket 2019.09.09-én nagy erejű vihar érte, több helyen keletkeztek anyagi károk, személyi

sérülés nem történt. Szükségszerűen, a kommunális vállalatunk, a tűzoltóság és a Helyi közösség által megbízott személyek, gépi és kézi erővel elvégezték a különböző akadályok, gondok elhárítását. Nagymértékben rongálódtak az elektromos vezetékek, ezáltal a közvilágítás is bizonyos helyeken, ideiglenesen nem működött, rövid időn belül sikerült ezt is orvosolni.

- Mint ahogy a Fecske előző számában előre jeleztem, megtörtént a B3-as kút rácsatlakoztatása a meglévő vízvezetékhez, akadálymentesen működik a rendszer.

- Tekintettel arra, hogy a régészeti lelőhely feltárása befejeződött, folytatódhatnak a munkálatok a szennyvíztisztító üzem kiépítésén, elkészült a szilárd burkolatú, odavezető út, valamint az áram és a vízvezeték rákapcsolás.

- Nagyszámú résztvevővel és fellépővel zajlottak a

szüreti napok, zene, tánc, lángos illata, 26 versenybogrács, kiváló minőségű borok, jókedv és az összefogás dúsították hagyományos rendezvényünket.

Juhász Attila

AZ IZIDA HÍREI

“Áldott a kéz, amely megadta
Ez áldott, édes biztatást,
Áldott a szív, mely némán szenved,
S mégis tud vigasztalni mást.”

Ady Endre: Válasz

Sokszor előfordul, hogy valaki éppen csak megszúrja a kezét, de bedagad, begyullad, és akkor tudni, hogy mit tehetünk ilyen esetben vagy hogyan előzzük meg a bajokat.

Mindez nehezebb, ha nem testi fájdalmak hanem lelki problémákkal és feszültségekkel van tele minden napunk. Rágondolunk reménnyel, hogy holnap majd megoldást találunk a problémákra, mert legyünk őszinték a problémákra mindjárt várjuk a megoldást, de... amikor elmarad, összeomlunk, magunkba roskadunk és sokat gondolkodunk. Ez nagyon fáj!

Érdemesebb ilyenkor más irányban indulni, rátalálni, hogy mi is húzódhat meg valójában a problémák mögött. Keressük a nem létezőt, fogadjuk el és örüljünk a megfogható valóságba, reménykedjünk a

“csodákban”?

Beismerem, igaz egy kicsit nehezen...**LÉPNI KELL!** Körülnézni milyen sok szép érték vesz bennünket körül, tudni kell mindezt látni és érezni.

A család, barátok és az ismerősök szeretetének gyógyító hatása van. Vegyük őket észre, fogadjuk el őket, nyújtsunk segítő kezet nekik amennyiben látjuk, hogy valamilyen nehézséggel küzd. Ha valakinek a napja nehéz volt, fáradtan ér haza a munkáról, forduljunk hozzájuk szeretettel.

Köszönöm a barátságot **Móric Lajosnak**, **Kopasz Gizellának** és azoknak, akik szint vittek az elég nehéz napjainkba, a napközis foglalkozáson résztvevő emberek életébe. Köszönjük a Tartományi Oktatási, Jogalkotási, Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségi-Nemzeti Közösségi Titkárság támogatását, amely hozzásegített, hogy vidám perceket biztosítsunk társainknak. A napokban a tolerancia volt az alapja a foglalkozás sorozatnak egyesületünkben, amely a kölcsönös megértés és tisztelet, egyfajta morális parancs, egyfajta türelmesség és a mások másságának az elfogadására utalt. A program apropója három napon keresztül, rámutatott, hogy a tolerancia tanulható és tanítandó.

P.J.

A GAZDAKÖR HÍREI

2019. Szeptember 14. tartottuk meg 48. alkalommal Bácsfeketehegyen a tradicionális szüreti napokat. A rendezvény keretein belül 18. alkalommal került megrendezésre a szőlész- borásztalálkozó is. A rendezvény reggel vette kezdetét, hagyományosan a néptáncosok és népzenezők felvonulásával a település utcáin. A lovaskocsis felvonulás öt helyszínen tartott előadást. A szüreti napokon a birkapörkölt főző versenyen is sokan részt vettek. Több mint harminc bográcsban főtt a finomabbnál-finomabb birkapörkölt.

A bácsfeketehegyi Gazdakör szervezésében lett megtartva a szőlész- borásztalálkozó. Vendégeinket kilenc órától fogadtuk a kultúrotthon udvarán. 11 órai kezdettel Barcsik Márta a topolyai mezőgazdasági szakszolgálat munkatársa előadást tartott a szőlő fitoplazmás megbetegedéseiről. A résztvevők megtudhatták ezen betegség tüneteit felismerni és az ellene való védekezést is annak érdekében, hogy egészségesek szőlőültetvényeket tudjanak művelni. Az előadást követően baráti beszélgetéssel folytatódott a program. A résztvevő szőlészek és borászok egymás között meg tudták osztani tapasztalataikat és megfigyeléseiket. Az idei évben kiváló minőségű szőlőt

tudtak betakarítani a gazdák.

Vendégeinket hagyományos birkapörkölttel és a temerini nemzetközi borversenyen aranyérmet szerzett Gazdakör borral vendégteltük meg. Közel százan vettek részt a Gazdakör által szervezett ebéden. Ezt követően az érdeklődők szőlőt, frissen préselt mustot és bort is kóstolhattak. A rendezvény vendégei voltak Juhász Bálint a Prosperitati alapítvány ügyvezetője és Ótott Róbert a Tartományi Mezőgazdasági, Vízgazdálkodási és Erdészeti Titkárság titkárhelyettese, akik a birkapörkölt főző verseny eredményhirdetésén a díjakat kiosztották a legjobb pörkölt szakácsainak.

Mint azt már sokan tudják, még a nyár folyamán átadtuk a községi elnöknek az összegyűjtött kérelmeket az építkezési területként nyilvántartott szántókkal kapcsolatban. A községi elnök biztosított arról, hogy a kérelemben megfogalmazott igények kidolgozás alatt állnak és ígéretet tett, hogy az építkezési területként nyilvántartott szántókon csökkenteni fogják az adókat.

A közelmúltban sikerült vásárolnunk egy vetítőgépet a Magyar Nemzeti Tanács által kihirdetett pályázaton. Ez által tartalmasabbá tudjuk tenni a téli szakelőadásainkat, amik nemsokára aktuálisak is lesznek. Amennyiben szeretnének témaköröket ajánlani az előadásokra azt megtehetik a Gazdakör irodában minden Hétfőn, Szerdán és Csütörtökön.

O.K.

Falugazdász Hírek

Kishegyes község mezőgazdasági termelői október 1-jétől pályázhatnak az önkormányzat által kiírt pályázatokra. Összesen 5 pályázat áll rendelkezésükre, amelyeknek a keretösszege 2 millió dinár.

Pályázni lehet:

1. A piaci standok bérletének társfinanszírozására
2. Az állatorvosi szolgáltatások és gyógyszerek, védőoltások és vitaminok beszerzési költségeinek társfinanszírozására mezőgazdasági gazdaságok részére
3. Térítések – szaporítóanyag sertés, kecske, juh és szarvasmarha
4. Kockázatkezelésre a mezőgazdaságban
5. A mezőgazdasági gazdaságok természeti vagyoniába való beruházásba

A pályázatok szövege és a szükséges nyomtatványok megtalálhatók Kishegyes Község honlapján www.maliidjos.rs, illetve átvehetők személyesen a Falugazdász irodákban Fekete Andornál. Bővebb információért kérem, hívják a 069/ 55 65 626 telefonszámot.

Nyugdíjas Egyesület Hírei

Annak ellenére, hogy nyugdíjasaink nincsenek állandó médiafényben, állandóan végzik szokásos és rendkívüli tevékenységüket. Arató ünnepségen voltak Szenttamáson, kukoricatörésen, Tordán, készülnek a nyolcvanévesek köszöntésére, és az évzáró ünnepségükre közösen az Izidával. Rendkívüli tevékenységük az otthonuk csatornázásának javítása, és a már megrendelt tüzelő kiszállításának sürgetése, mivel a szállítók tevékenysége falunk felé nem elég korrekt.

Sajnos a legfájóbb probléma a faluban a kóbor kutyák problémája, mivel koruk miatt sem tudnak ellenük megfelelő módon harcolni. Sajnos annyira elszemtelenedtek, meg a felelőtlen „állatvédők” etetéssel való negatív hatására is, harcolni kell ellenük. Petíciót indítottak, és aláírásgyűjtésbe kezdtek e probléma megoldása érdekében.

(...sajnos, a mai törvények mellett ez nem sokat segít(het)ezért, ajánlom, bosszúból harapják meg a „deklarált” állatvédőket, mivel ezt még nem tiltja a törvényt, mint a fent említett kóbor kutyák bántalmazását... szerk.)

Felhívjuk kedves olvasóink figyelmét, hogy ismét módjukban áll apróhirdetéseiket ingyenesen megjelentetni a Fecskében. Szóval, ha eladnának valamit, netán megvételre keresnek valamit, esetleg csak a figyelmet szeretnék felhívni valamire, a megfogalmazott szöveget az elérhetőségükkel feltüntetve dobják be a „Fecske” postaládájába a Helyi közösség udvarán (Testvériség utca 30.)

Továbbra is várjuk írásaikat, receptjeiket a:
feketicsifecske@gmail.com címre

Aki nem rendelkezik Internet kapcsolattal az, az írását a fent említett postaládába dobhatja bele.

A Kozma Lajos Könyvtár hírei

Október 3-án ismét előadónk lesz Nagy Tibor, aki ezúttal **II. Rákóczi Ferenc szabadságharca és annak délvidéki vonatkozásairól** tart történelmi előadást 19 órai kezdettel a Kultúrotthonban.

Október hónap folyamán bemutatkozik nálunk a **Bácsország** folyóirat. A folyóiratban elsősorban Vajdaság múltjával foglalkozó tudományos és népszerűsítő stílusban írt helytörténeti, néprajzi, művelődéstörténeti, művészettörténeti, régészeti, vízrajzi, tájtörténeti írások jelennek meg. Az elmúlt években hagyományossá vált évente néhány tematikus szám megjelentetése is, ahol egy téma többnyire vajdasági vonatkozásait olvashatják az érdeklődők.

Októberben ismét megszervezzük a **Régi könyvek vásárát** a könyvtár kiselejtezett és ajándékba kapott gyermek és felnőtt szép- és szakirodalmi könyveiből.

SPORT

LABDARÚGÁS

A JADRAN kikapott a SLAVIJA-tól (4:0), BAČKA-tól (8:3), legyőzte a GRANIČAR-t (4:0), TISA-t (4:3), JEDINSTVO-t, (2:0), döntetlen a ČOKA-val (2:2), HORGOS-sal (1:1), a kezdeti bukdácsolás után most a hetedik helyen áll -2 gólkülönbséggel és 11 ponttal. Előre fiúk!

KÉZILABDA

Lányaink az első két mérkőzésüket megnyerték PROLETER (30:28) és a SREM (31:28) ellen és 4 ponttal harmadikok +5 gólaránnyal. Hajrá lányok!

TEKE

Tekezőink eddig három fordulóban egyszer nyertek, legyőzték a verbászi VETERANI csapatát 3057:3038 fával, most szabadok, sok sikert fiúk.

FELHÍVÁS

A Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete,
az IZIDA Anya- és Gyermekvédelmi Társulat és
a bácsfeketehegyi Feketics Művelődési Egyesület meghirdeti a

XIV. ZÁPORKA Vers- és Prózamondó Találkozót 2019. október 26-án Bácsfeketehegyen

Minden 6. életévét betöltő, speciális tagozatra járó, vagy inkluzívan tanuló gyermek és fiatal jelentkezését várjuk az immár tizennegyedik alkalommal megrendezésre kerülő vers- és prózamondó találkozóra.

A részvétel feltételei:

- betöltött 6. életév,
- egy vers vagy próza a magyar irodalomból vagy népköltészeti alkotás

Kategóriák:

„Szivárvány” (tanulásban akadályozott) csoport:

6 – 15 (életév): gyermek

16 – 25 (életév): kamasz

25 éven felüliek: ifjúsági kategória

„Napraforgó” (értelmileg akadályozott) csoport:

6 – 15 (életév): gyermek

16 – 25 (életév): kamasz

25 éven felüliek: ifjúsági kategória

Jelentkezés:

- Jelentkezési lap visszaküldése 2019. október 15-ig
- Izida, Bácsfeketehegy 24 323, Bratstva 20., tel: 024/4739-141,
email: izidafeketics@gmail.com

A REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG HÍREI

Az elmúlt időszakban két jelentősebb eseményről kell beszámolnunk egyházközségünk életéből. Szeptember 14-én a Kiskunhalasi Szilády Áron Társaság tagjai látogattak meg bennünket Lukács

László elnök úr vezetésével, valamint velük jött még Édes Árpád kiskunhalasi református lelkipásztor is.

Vajdasági tanulmányi körúton vettek részt, amelynek utolsó állomása volt Bácsfeketehegy. Ebből az alkalmából mutattuk be a gyülekezetünkben is, Kórizs

Gyereksarok

Sünlakás

Jön a hideg, jön a tél,
süncsalád mendegél,
levélkupac, farakás,
az lesz ám a jó lakás,
benne moha párna,
szép a süni álma.

József: SZILÁDY JÁNOS LELKÉSZ, A FEKETEHEGYI PRÉDIKÁTOR című a közelmúltban megjelent könyvét.

Szeptember 15-én, vasárnap tartottuk meg a már hagyományosnak mondható tanévnyitó ünnepi hálaadó istentiszteletünket, amelyen jelen voltak a helybeli általános iskola diákjai és tanárai is. Megtisztelt bennünket jelenlétével, Barát Gábor Gergely a Magyar Nemzeti Tanács Oktatási Bizottságának elnöke is, aki Bojtos Béla igazgatóval együtt köszöntötte a jelenlevőket.

Orosz Attila
lelkipásztor-esperes

(Képek: Herceg Elizabetta és Pál Károly)

Szüreti-napi hétvége Bácsfeketehegyen

Ha szeptember, akkor szüreti napok. Így volt ez idén is, hisz szeptember 14-e és 15-e között megrendezésre került a 48. Szüreti napok, 18. Szőlész- és borásztalálkozó valamint a 8. Kun

kivárni a paprikást, éhségét csillapíthatta finom, friss lángossal.

A nyári színpad környéke adott otthont a Kun Hagyományőrző Találkozónak is. 9 órától íjászver-

Hagyományőrző Találkozó.

Az idei programsorozatot a szombat reggeli hagyományos táncos, zenés felvonulás indította. A feketicsi néptáncosok mellett, az idei felvonuláson részt vettek a kishegyesi és törökkanizsai néptáncgyűttesek, a szabadkai Duhaj banda és a bácsfeketehegyi tamburások. A tavalyi évhez hasonlóan az idei állomások a piactér, Lódi Gáspár, kerekés kút, Koncz Dezső és végül a nyári színpad voltak.

A felvonulással egyidejűleg, a nyári színpad előtt megkezdődött a birkapaprikás-főző verseny. Az idén 24 csapat vett részt a főzőversenyen. Ugyanitt főtt, négy nagy bográcsban a promóciós birkapaprikás is, aminek 250 dinár volt az ára. De, aki nem bírta

seny vette kezdetét, jurtát állítottak és kun játékokat mutattak be az érdeklődőknek.

A Kultúrotthon teraszán, 11 órától a szőlészek és a borászok értékelték az idei évet. Majd 13 órától must, bor és szőlő kóstolóval kedveskedtek a látogatóknak.

Este 7 órakor népzenei koncert vette kezdetét, ahol Török Noémi népdalénekes lépett fel a Duhaj bandával.

Az idei szüreti napi multság is vasárnap ért véget ünnepi istentisztelettel, amire a bácsfeketehegyi református templomban került sor 9:30 órától.

Kinevezték a Kishegyesi Szociális Központ igazgatóját

Pénteken tartotta meg 32. rendes ülését a kishegyesi községi képviselő-testület, a jelenlegi összetételében. Az ülésnek 12 napirendi pontja volt, többek között a községi költségvetés módosítása, valamint a Kishegyesi Szociális Központ vezetőségének és az Ifjúsági Iroda koordinátorának a kinevezése.

folyamat végét jelenti. A képviselő-testület megválasztotta a kishegyesi szociális központ igazgatóját, Nagy Mélykúti Kiskovács Ildikó személyében, valamint az igazgató- és felügyelőbizottsági tagokat. Szükség van még egy végzésre az illetékes minisztériumból, amely ezt jóváhagyja, és akkor el tudjuk majd mondani, hogy Kishegyes községnek

Szűgyi István, a kishegyesi községi képviselő-testület elnöke lapunknak elsőként a költségvetés módosításának okáról számolt be.

– Tavaly beépítettünk a költségvetésbe több mint 200 millió dinárt, ami a Tartományi Nagyberuházási Alaptól jött volna a vízhálózat bővítésére. Arról értesültünk azonban, hogy a befektetett pénzt az idén sajnos nem fogjuk megkapni, ezért igénybe kellett vennünk a költségvetésből. Emiatt a több mint egymilliárd dinárt kitevő költségvetés most 843 millióra csökkent – mondta Szűgyi, majd kiemelte, hogy nem a hiány miatt csökkent a költségvetés. Az elnök arról is szólt, hogy a képviselő-testületi ülésen egy jelentős előrelépés történt a kishegyesi szociális központ létrehozásának ügyében.

– Két éve munkálkodunk azon, hogy a kishegyesi és a topolyai szociális központ különváljon. Az a célunk, hogy Kishegyesnek saját szociális központja legyen, s most elérkeztünk egy olyan fázisba, ami e

saját szociális központja van – fogalmazott a községi képviselő-testület elnöke.

Az ülésen a Kishegyesi Ifjúsági Iroda koordinátorát felmentették beosztásából, mivel abba az életkorba lép, amiben a törvény szerint már nem végezheti ezt a tevékenységet. A helyébe egy igen fiatal hölgy lép Kálmán Virág személyében – tudtuk meg Szűgyitől. Emellett a képviselők megválasztották a községi polgári jogvédőt is.

– Kishegyes községben több mint egy éve nem volt betöltve a polgári jogvédő tisztsége. Ezt a hiányosságot most pótoltuk, így a jövőben a polgárok nyugodtan fordulhatnak gondjaikkal a polgári jogvédőhöz – mondta el a községi képviselő-testület elnöke. Az új községi polgári jogvédő Danilo Dabović.

L.J.

Forrás: Magyar Szó

Kulturális eseményeink tavasztól őszig

Márciusban megújult a bácsfeketehegyi művelődési egyesület, számoltunk be az áprilisi Fecskében. Ígértük, hogy a következő lapszámokban majd újabb tudósításokkal jelentkezünk. Hát... ez nem jött össze. Április óta nem küldtünk összefoglalót a kultúrotthonban és a színházban folyó tevékenységekről – egy-két nagyobb rendezvénytől eltekintve. Miközben szánjuk-bánjuk mulasztásunkat, most kísérletet teszünk ennek az adósságnak a törlesztésére. Megpróbálunk egy kivonatos áttekintést adni azokról az eseményekről, amelyek a berkeinkben jöttek létre, természetesen a művelődési egyesület szakcsoportjainak rendszeres próbái, és időnként a szerb és montenegrói kultúregyesületek próbái, valamint a cserkészek és a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületének próbái mellett. Alatt. Után.

A tavasszal újjászerveződött egyesület egyik fő feladata az volt, hogy kibővített tartalommal töltsen meg az épületegyüttest. Ehhez a feladathoz láttunk hozzá, nagyon sok pályázatot megírtunk, hogy támogatást szerezzünk, sokszor sikerült is.

Új együttműködések hoztunk létre, új embereket vontunk be a munkába, új programokat is indítottunk, és a régieket is próbáljuk fenntartani. Kerestük a kapcsolatokat, a kapcsolódási pontokat. Sok még a feladat. Ágoston püspök úr mondta annak idején: "Mindig legyenek terveid. Legyen száz terved, és ha egyet megvalósítottál, már elértél valamit." Igyekszünk megfogadni. És megbecsülni az előttünk járókat, hiszen idén 150 éves a művelődési élet Bácsfeketehegyen.

A közeljövő konkrét tervei között szerepel október 18-án egy fergeteges hagyományőrző foglalkozás a gyerekeknek a Cifra Műhely tagjaival, novemberben egy táncház, December 28-án évzáró műsor, szilveszterkor egy bál... Nézzenek be hozzánk a jövőben is.

A lentiekben egy időrendi sorrendben felállított eseménysorolót olvashatnak (a teljesség igénye nélkül), melyből kiderül, milyen események sorjázta az év derekán, 2019. májusától szeptemberéig a művelődési egyesület szervezésében vagy együttműködésével.

Május 10–11. – Gyermekszínház Műhelytalálkozó. A XII. Műhelytalálkozón 24 csoport előadását láthattuk. A Vajdaság 17 településéről

érkeztek fellépő gyermekcsoportok (Bácsfeketehegy, Bácsgyulafalva, Bácskossuthfalva, Bezdán, Gunaras, Horgos, Kula, Kupuszina, Magyarittabé, Nagykikinda, Palics, Szabadka, Topolya, Törökfalva, Újvidék, Zentagunaras, Zombor), illetve a horvátországi Baranyából: Eszékről. Ráadás programként az Újvidéki Művészeti Akadémia másodéves színököndékeinek vizsgaelőadása került bemutatásra Az úgy volt, hogy... címmel

Május 11. – A Soma színtársulat fellépése Kishegyesen.

Május 12. – a budapesti Udvari Kamaraszínház vendégszereplése a színházban a Kie ez az ország? c. történelmi drámával, melynek szereplői között láthattuk többek között Jónás Gabriella művésznőt és Kálló Béla Jászai-díjas színművészt Szabadkáról.

Május 18. – a Mákvirág táncegyüttes fellépése az óbecsei Kőketánc vetélkedőn. A bemutatott koreográfia: Tyukodi táncok. Eredmény: arany minősítés. A csoport vezetője Szebenyi László Kinga és Szakál Nikolett. Koreográfus: Szakács Tamás.

Május 25–26. –a Mákvirág táncegyüttes fellépése a Palicsi sokadalom elnevezésű rendezvényen.

Május 25. – Kupuszini színjátszók Bácsfeketehegyen. A kupuszini Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Sturcz József felnőtt színjátszó csoportja bemutatta Török Péter Tuladunai című népszínművét. Az előadás a 2019. évi Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozásának egyik fődíjasa: a legjobb hagyományos keretek között megvalósított előadás (Pataki László-díjas). Az előadásban nyújtott alakításért Csernai Panna elnyerte a legjobb női főszereplőnek járó díjat.

Május 31. – Kunok Képes Krónikája. Karácsony Sándor vándor fotókiállításának megnyitója a kultúrotthonban.

Június 1. – a Soma színtársulat vendégszereplése Bácskossuthfalván.

Június 6. – a Magyar Nemzeti Tanács a kultúrotthonban átadta az elsős táskákat az ősszel iskolába induló gyerekeknek.

Június 7. – a bácsfeketehegyi Helyi közösség és a művelődési egyesület együttműködésében elindult a település új honlapjának működése (www.bacsfeketehegy.rs).

Június 7–9. – Falunapi rendezvény, ezen belül egyesületünk a gyerekek számára népzenei koncertet szervezett, melyet az óvoda udvarán tartott meg a Juhász zenekar; a Zentai Magyar Kamaraszínház egy családi programot hozott: Szóló szőlő, mosolygó alma, csengő barack címmel egy mesejátékot mutat be Krizsán Szilvia Sterija-díjas színművész rendezésében; illetve együttműködtünk a nyári színpadon megtartott kétnyelvű művelődési műsor megszervezésében. A falunapi rendezvény keretében ünnepelte fennállásának 25. évfordulóját a Soma színtársulat. Ekkor volt a Mandragóra c. előadásuk röpríze és a Soma-napló bemutatója is.

Június 12. – a topolyai zeneiskola felvételi meghallgatást tartott a kultúrotthonban.

Június 14. – a Soma színtársulat fellépése Törökkanizsán.

Június 17. – véradók bálja.

Június 22. – a Nagykikindai színtársulat vendégszereplése Bácsfeketehegyen: az Egység Művelődési Egyesület József Attila Színtársulata bemutatta Székely Csaba Bányavakság c. kamaradarabját.

Június 24. – a Prosperitati tájékoztatója.

Június 25-től – augusztus 17-ig – Tánciskola Tóth H. Vera vezetésével a nyolcadikat végzett fiatalok számára minden kedden és csütörtökön. Asszisztensek: Labusz Leontina, Ozorák Anasztázia. Kisegítők: Szakál Nikolett, Pataki Sarolta, Török Emese.

Június 29. – a Mákvirág fellépése testvértelepülésünkön Ruzsán, Magyarországon, a VIII. Ruzsai Néptáncfesztiválon.

Június 30. – a néptáncosok évváró táncháza.

Július 5. – véradás.

Július 8., 10., 12-én – szünidei Kalandtúra – délelőtti foglalkozások Tokics Etelka vezetésével.

Július 18. – Tanyaszínház: Y-elágazás Puskás Zoltán rendezésében.

Július 20. – a Tánciskola Kisvizsgája. Helyezett lányok: 1. Szedlák Natasa, 2. Borbély Adrianna, 3. Kokrehel Éva. Fiúk: 1. Sípos Attila, 2. Losonci Imre, 3. Brezovszki Márk.

Július 27. – néptáncosaink fellépése Verbászon.

Július 21–25. – a Mákvirág táncgyűttes intenzív próbái Szakács Tamással.

Július 23-án indult a Pacsirtaképző: népi ének Török Noémivel és modern ének Faragó Papp Boglárkával. Augusztus 5-9-ig – Nagykunsági Alkotótábor a kultúrotthonban. Szakmai vezető: Tóth H. Vera. További oktatók: Nagy Lengyel Anikó, Tokics Etelka, Horváth Renáta, Sárándi Gyöngyi, Török Noémi, Kormos Irén, Tumbász Kornélia. Résztevők száma: 49.

Augusztus 17. –. Nagyvizsga. Báلكirálynő: Borbély Adrianna, 1. kísérő: Konc Blanka, 2. kísérő: Szedlák Natasa. Báلكirály: Kolompár Miroslav, 1. kísérő: Majoros Dominik. 2. kísérő: Losonci Imre. Tánckirálynő: Borbély Adrianna. 1. kísérője: Pál Nikolett, 2. kísérője: Huber Márta. Tánckirály: Kolompár Miroslav, 1. kísérője: Ozorák Arnold, 2. kísérője: Losonci Imre.

Augusztus 31. – vendégszereplés Kiskunhalason: Kónya táncgyűttes, Kerekes Zsolt versmondó, Losonci Ferenc szólótáncos.

Szeptember 3. – kiosztásra kerültek a Magyar Nemzeti Tanács iskolakezdő csomagjai a magyar nyelven tanuló elsősöknek.

Szeptember 3-tól a topolyai zeneiskola tanárai órákat tartanak a feketicsi gyerekek számára a kultúrotthonban. A programban résztvevő gyerekek száma: 26.

Szeptember 14. – néptáncosaink, tamburásaink, a szabadkai Duhaj banda és a kishegyesi és törökkanizsai meghívott táncosok szüreti napi felvonulása, este a Duhaj banda koncertje Török Noémivel.

Szeptember 20. – Molnár Zoltán színművész Szeretnék néha visszajönni még című előadástje.

Szeptember 27–28 – a Pax Romana konferenciája.

Szeptember 28. – néptáncos szülői értekezlet.

Szeptember 29. – a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületének Arcok üveg mögött elnevezésű versenye a kultúrotthonban.

Szeptember 30-tól új szakcsoportok kezdték meg működésüket az egyesületben az Itt vagyok otthon program keretében A külhoni magyar gyerekek éve jegyében.

Támogatóink:

Emberi Erőforrások Minisztériuma, Csoóri Sándor Alap,
Bethlen Gábor Alap,
Nemzeti Kulturális Alap,
Magyar Nemzeti Tanács,
Szerbia Kulturális és Tájékoztatási Minisztériuma (Ministarstvo Kulture i informisanja),
Tartományi Oktatási, Jogalkotási, Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségi – Nemzeti Közösségi Titkárság,
Tartományi Művelődési Titkárság,
Kishegyes Község Önkormányzata.

H. L. Andrea

Kötődések a szülőföldhöz

Interjú dr. Kerekes Józseffel, az intenzív terápia nyugalmazott főorvosával

Az utóbbi pár évben - pályázati lehetőség révén - a Fecske faluújság díjmentesen eljut településünk minden magyar ajkú családjához. Az újság küllemében is igyekszik megfelelni az olvasók elvárásainak, és hiszem azt, hogy tartalmilag is kielégítő, hiszen tematikailag is széles palettát nyújt az élet szinte minden területéről, s mindez mellett az állandó rovatok is bővelkednek információkkal, érdekességekkel. Az egyik - talán legrégibb - állandó rovatot dr. Kerekes József főorvos vezeti és írja. Cikkei elolvasását követően úgy érzem magam, mint aki lelki felfrissülésben részesült, megújult pozitív hozzáállást sugall az élethez, szellemi és fizikai erőt kapva a továbblépéshez. Felkeltette az érdeklődésemet, kíváncsiságomat, valójában ki is ő? Gyakorlatilag kisgyermekként párszor már találkoztunk, amikor édesanyám elvitt hozzá gyógykezelésre a szülői házába, amire én vajmi keveset emlékszem. Hiszem azt, hogy az olvasókban is felmerült a kérdés ki is az orvosi rovat cikkírója. Ezek után mi sem volt természetesebb, minthogy felvegyük a kapcsolatot és egy interjú által megismerkedjünk vele. A doktor úr örömmel elfogadta a felkérést és készséggel válaszolt

a kérdésekre, amelyet most közreadunk a Fecske olvasóinak.

Minek, illetve kinek a hatására határozta el, hogy orvosi pályára lép?

Kanyargós út vezetett engem az orvosi pályára. Szüleim korán elhatározták, hogy iskoláztatnak, ezért egy kiinduló pályára, a Szabadkai Magyar Gimnáziumba küldtek 13 éves koromban. Mindig szerettem olvasni, de szülőfalumban nem igen jutottam könyvekhez. Emlékszem egy karácsonyra, mikor anyám megkérdezte mit szeretnék ajándékként a fenyő alá, szüleim nagy megrökönyödésére egy könyvet kértem, ami azzal foglalkozik, amiről annyi, de annyi mesét hallottam az akkor még divatos „tanyázásokon” az egyik sógortól, aki megjárta az első világháborút. Megszerezték, ma sem tudom hogyan. A gimnáziumi tanulmányok alatt elhatároztam, a magyar tanszékre iratkozom, érettségi után. Ágoston püspök úr, aki számon tartott és segített minden felsőbb iskolába induló diákot, próbált rábeszélni, legyek református pap. Emlékszem a szavaira. "Fiam, hidd el, mint református papra, nagyon nyugodt élet várna rád".

Hallgattam, de magamban ezt gondoltam: ez nem egy sikeres elszólása volt a püspök úrnak. Ugyan ki akar 13 éves korában nyugodt életet! Bezzeg 10-15 év múltán, amikor a hajnalok az operációs teremben virradtak rám, két kézzel kaptam volna tanácsához.

Miért döntöttem az orvosi egyetem mellett? Főképpen édesanyám, - aki Szücs lány volt - egyre nehezebben viselt betegsége miatt. Születésétől szívbeteg volt, szenvedett, kínosabbat egy gyermeknek sem kívánok, mint az anyja éjszakai fulladásos nehéz légzését, köhögési rohamait hallgatni. Már emiatt is csodálattal néztem az akkori feketehegyi orvosokra, akik sűrűn megfordultak

házunkban. Miért ne lehetne neki egy állandó támasza, kérdeztem magamtól, aki emellett még sok más emberen is segíthet. Lényegében ez döntött. Isten segítségével és az én gondoskodásommal megérte súlyos szívbajával a 82. életét.

Hol végezte tanulmányait, hol kezdte az orvosi pályafutását?

A magyar nyelvű gimnázium végzése után nem mertem a belgrádi orvosi egyetemre jelentkezni, biztosra vettem, a szerb felvételi vizsgával nem boldogulok. Mint igazi feketehegyire, más nyelv, az anyanyelven kívül nem ragadt rám. A gimnáziumi szerb nyelvtanítás pedig botrányos volt. Néhány idézetet tanultam meg a Gorski vijenacból, amivel semmire, a „jó reggelt”-ig sem mentem. Kapóra jött, hogy megtudtam, Szarajevó orvosi egyetemén nincs felvételezés. Ezért kezdtem itt az egyetemi tanulmányokat. Az első vizsgát biológiából úgy tettem le, hogy „bemagoltam” az anyagot, jóformán magam sem értettem mit beszélek. Aztán jött egy boszniai lány, tőle könnyen ment a nyelv tanulása.

Hogyan alakult az orvosi pályája a későbbiek során?

A negyedik egyetemi év végeztével (hat éves az orvosi egyetem) a szüleim csődbe kerültek. Apám ugyan dolgozott a helyi malomban, anyám varrogott, de az 50-években az én iskoláztatásomra, a könyvekre, albérletre, a létre ez kevés volt. Ösztöndíjat kerestem, írtam a feketehegyi előjáráságnak, de nem kaptam választ. Később, megtudtam, apámat kinézték, mert egykor cséplőgépe volt, rólam pedig azt híresztelték, úgysem fejezem be az orvost, hiszen sokan a faluból abbahagyták taníttatást, minek fizessenek. Egy barátom sugallatára Apatinhoz fordultam, postafordultával megjött a levél, ha Szilágyi falvát elfogadom, fizetik a taníttatást. Persze, elfogadtam. Így kerültem, mint orvos Szilágyira Apatin mellé kétéves kötelezettséggel, majd hamarosan Szentmihályra (Prigrevica) vezényeltek át, ahol likai bevándorlók éltek a megüresedett sváb házakban. A két év leteltével Csantavérre hívtak meg, ahonnan négy év szolgálat után a szabadkai kórház direktora behívott, segítsék az akkor induló aneszteziológia és intenzív terápia osztály megalakításában.

Ekkor, a 60-as évek elején látogatott meg egy küldöttség a falumból. Jönnék e haza orvosolni. Sajnos, már aláírtam a szabadkai kórházzal a szerződést, így nem lehettem feketehegyi orvos. De a vikkendeket az anyai házban töltöttem, betegeket vizsgáltam, láttam el gyógyszerrel és tanáccsal. 1964-ben befejeztem az aneszteziológus és intenzív

terápiás specializációt és kialakítottam társaimmal az új kórházi osztályt, kezdetben 8 ágygal. Ekkor sem hagytam sorsukra a feketehegyi betegeket, ha súlyosabb eset jött, behívtam a kórházba, biztosítottam a kivizsgálást, felvettem az osztályomra vagy irányítottam a szövvényes kórházi ellátásban. Tehettem ezt annál inkább, mert gyorsan haladtam mind feljebb a kórházi ranglistán. 1971-től már, mint kórház igazgató működtem, négy év után azonban meguntam a papírmunkát, a konferenciákat és visszamentem az osztályomra főorvosnak. Innen mentem nyugdíjba 36 év kórházi munka után 2001-ben, mint az intenzív terápia és aneszteziológia főorvosa.

Néhány gondolat a szülőföldjéhez való kötődésről, ragaszkodásról.

Oh, az a szülőföld! Több mint hatvan éve elkerültem onnan, de a hat évtized távollét nem adott annyi élményt, emléket, mint az a tízegynehány a falumban. Nem akarom untatni az olvasót, különben is ezek személyes megélései az akkori falusi életnek, amely ma már letűnt, lecsengett. Azért néhány foslány nélkül szegényes lenne ez a vallomás. A Krivaja, akkor még úszható volt, gazdag fűzfák övezték, szitakötők tanyáztak a part vizein, a házak előtti padokon összejöttek a szomszédok, a dombok alatti titokzatos alagutakról meséltek, régi feketehegyi betyárokról, megtárgyalták az időjárást, a hozamot, mindent. Szidták a helyi előjáróságot, ahogyan az illendő volt, minden korban. Megvoltak a gypes árkok, a poros utak, ahol mi gyermekek egész nap játszottunk, csak este kerültünk elő mocskosan. Bővizű ártézi kutakból hordtuk a vizet, az asztma sem bántott senkit, az allergia ismeretlen fogalom volt. Indiánoztunk, cowboyoztunk, ipi-apacsot, bújócskát játszottunk késő estig és fociztunk a gypes helyeken, télen, a dombokon szánkózhattunk. Mit mondjak, a miénk volt a falu. Ma, a rokongyerekeimet nem engedik az utcán játszani, iskolába kísérik, megszűnt a mindennapos együttes játék az utcákban, ami után olyan szépeket lehetett álmodni.

Aktív munkásságát követően elérkezett a jól megérdemelt pihenéshez, a nyugdíjas korba. Mivel tölti a szabad idejét, mivel foglalja el magát?

Két évig úgyszólván semmi érdemlegeset sem csináltam, csak pihentem és olvastam. Úgy éreztem azonban, hogy a 41 év orvosi tapasztalatát nem kellene veszni hagyni, ha néhány emberen segítek tanácsaimmal, az is sokat jelent. Megindítottam a Magyar Szó nyugdíjasok rovatában egy népszerű cikksorozatot a betegségtünetek korai felismeréséről.

Amikor 12 éve beindult a Magyar Szó Gyógykalauz kisújságja, az 1. számtól mindmáig munkatársa lettem az újságnak Több, mint 300 cikket közöltek tőlem, beleértve a Magyar Szó mellett, a Magyarországi lapokat is. Amikor a Fecske orvos munkatársa, Krisztián dr. barátom beteges lett, felvállaltam a folyamatosságot szülőföldem lapjában, arra gondolva, majd idővel felvált egy ottani orvos. Nem vállalkozott senki mindmáig, így maradtam egyre idősebben is, 85 évemmel az Önök lapjában.

Mint orvos mit tanácsol, mit üzen az olvasóknak?

Talán azt, amit magam is teszek: a betegség első jelére be kell indítani a kivizsgálást, mert olyan ez, mint mikor a csap eleinte csak csöpög, utána, pedig ha nem szüntetjük meg, váratlanul elönti a víz a szobánkat. Nem szabad túrni a fájdalmat. Az ember elveszti méltóságát, kedvét, beszűkül az élete, kitaszítottnak, nyomorultnak érzi magát, ha fájdalmak gyötrik. Ismerni kell valamennyire mindenkinek, a szabadon megvehető fájdalomcsillapítók hatásfokozatait. Amíg valamit a testrészeinkből mozgatunk, az mozogni fog. Ha leállunk, ágyban he-

verünk, ott maradhatunk mindvégig. Nehezemre esik néha, de hetente két- háromszor leúszom az 1000 métert, nem hallgatok reumás lábaim, derekam tiltakozására.

Küldetésemnek tartom így nyugdíjasan is, ledönteni az egészségügy elefántcsonttoronyát, lehozni az orvost a beteg szintjére, a beteget pedig felemelni arra a szintre, hogy saját egészségeért felelősséget vállalhasson. Ehhez pedig némi tudás és a nem feladás makacs akarása szükséges. Nem kis feladat, de megéri, mert csak addig élet az élet, amíg elviselhető az egészségi állapot.

Lejjebb nincs más, csak a nyomor. Istenünk e földet élhetővé teremtette, hiszen maga is jónak találta mindazt, amit adott. De az élhetőségért nekünk is tenni kell valamit.

Egyebek mellett, vigyázni testi-lelki egészségünkre - nyilatkozta a Fecske olvasóinak dr. Kerekes József az intenzív terápia nyugalmazott főorvosa.

Szukola Béla

Délvidék legöregebb útja a Kishegyes és Topolya közötti út

„A Topolyát, Kishegyest és Szenttamást összekötő út Szerbiában rekordtartó a tartósság szempontjából, és talán más szempontból nézve is, mert még 90 évvel a megépítése után sem rekonstruálták” – írja a Blic.

A belgrádi lap cikke szerint az illetékes felügyeleti szervek nemrégiben elvégzett ellenőrzése után óránként 80-ról 60 kilométerre csökkentették a megengedett legnagyobb sebességet a magyarlakta településeket összekötő úton, mivel az út nem felel meg a biztonsági követelményeknek. Ez egy alternatív útvonalnak számít azok számára, akik el akarják kerülni az autópályát Újvidéktől Szabadkáig. A közlekedési rendőrök az utóbbi időben intenzíven ellenőrzik a forgalmat az említett úton (hiszen tisztában vannak azzal, hogy sokan

nincsenek tudatában annak, hogy csökkentették a megengedett legnagyobb sebességet – A szerk. megj.)

90 évvel ezelőtt a Topolyát Kishegyessel összekötő rész a Budapestet Újvidékkel és Belgráddal összekötő nemzetközi betonút része lett. Innentől kezdve úgy tűnik, mintha az idő megállt volna. Topolyát, Kishegyest és Szenttamást továbbra is ugyanaz a (rossz állapotban lévő) út köti össze, amelyet még 90 évvel ezelőtt építettek betonlapokat öntve ki.

U.Z.

Forrás: delhir.info

AKKOR GONDOLKOZZUNK...?

Tizenötmillió búzaszem

Ez volt a címszó, vagy jel, vagy akármi, amivel megnevezték az idei kenyérgabona gyűjtést, az idei nemzet kenyéréhez. Mennyi ez mihez elég, mi az értéke?

$15\,000\,000 \times 0,0525\text{gr} = 787,500\text{kg}$ búza, ami, nem jelent jóformán semmit, amikor hektáronként 3,5-5, de, 10T termés is elérhető, de a magyarak kenyéréhez össze tudtak gyűjteni többet, mint tavaly, ami jóval meghaladja a 600 Tonnát. Gyűjtöttek a 19 magyar megyében és 12 határon túli körzetben, nálunk is. Az egészet, újkenyérre jelképesen összeöntötték, majd átadták őrlésre, hogy majd a rászoruló gyerekek számára a mindennapi kenyeret megsüssék. Sajnos az ár nem kielégítő a gazdák számára, ami 16-20 SRD között mozog.

Igen a tényeket szem előtt tartva, az ár ellenére ebben az akcióban nem ez a fontos, hanem, hogy ez a humánus akció 2011 óta több mint 60 szorosára nőtt. Ma már Európán túlról is szeretnének a világ minden táján lakó magyarok is részt venni ebben a nagy humanitárius akcióban. Köszönjük Böjte Csabának. Köszönet a „tizenötmillió” jó szándékú és jószívű magyarnak.

Összetartás? Igen. Legalábbis a már harmadik választásokban való többség oldaláról az, hogy a magyar nép, nemzet, meginduljon a bányabéka alfertálya alól, ha nem is mindjárt utolérje szomszédjait, de legalább megközelítse őket. De, hát magyarok vagyunk, ezért a törvényes kisebbség, a többségnek legalitását is megkérdőjelezve, mindent megtesz ellene, még ezt a szép akciót is megalázza, csak, hogy a magyarság ne legyen egységes. Nem a tizenötmillió, de a tíz sem. Ki talál ehhez a „szórakozásához” állandóan szövetségest e nem humánus, perverz játékához? Kit zavar, idegesít, hogy a magyar ember szeretne jobban élni, csak a saját szellemi és testi erejéből, összefogva a világ többi jó emberével, senkinek kárára, inkább felvirágzására. Az önzők, ellenzők, meg ugyan mit tennének vagyonuk azon részével, amit nem tudnak felhasználni? Minek nekik, ha nincs benne egészséges örömük? Jó azt is megértem a montenegróiak anekdotája alapján, hogy, ha valakinek Isten nem ad(ott), akkor egyáltalán minek neki, de a zsidók törvénye is helyén való, hogy az

elmaradottakkal és a gyöngékkel is kell törődni. Valahol itt kellene lennie, de hol van az igazság?

Kinek mije van, mije lehet, mije kellene, hogy legyen? Ezt ki, kik, vagy mi határozza meg? Miért, hogyan? Ha valaki erre jogot formál, minek az alapján? (De)... Ki vagy Te, hogy ítélsz felebarátod felett? (Jakab,4.12), és még lehetőséget sem hagy „demokratikus” védelemre. Sem hit, sem demokrácia, dzsungeltörvény. Csak vigyázat, a dzsungelek kipusztulhatnak, leéghetnek, utána meg mi lesz? Mondanak ezt, azt, igaz-e vagy nem, mi nem fogjuk megérni, meg mi közünk hozzá, de a hülyeségeiket a mi zsebünk terhére csinálják.

Ki nyer a szavazásokon? Aki meg tudja győzni a szavazókat arról, hogy jobb lesz a sorsuk mindjárt, nem pedig holnap, később, esetleg a túlvilágon, következő életünkben. Aki pedig ezt nem tudja megtenni, az pedig várja ki a következő lehetőséget, de készüljön is fel rá. A másik félnek pedig bizonyítania kell, hogy jobb, de az ellenzék új felkészülésével is kell törődni... Ez mellett, van egy csak magyar specifikum, nevezzük hungaricumnak, de előfordul, még a balkán félszigeten is, hogy az itteniek legnagyobb, de néha csak egyetlen ellenségük saját fajtájuknak... néha tisztelet a kivételnek, mint pl. a montenegróiak, de kiket nevezhetünk annak?

Csak a tegnapi időjárásról, vagy a tavalyi zabaratás eredményéről meg meddő vitatkozni.

Ezért, ceterum, censeo, (továbbá úgy gondolom, idősebb Cato)igen, mivel, Ön sem Einstein, Cicero, Plató, vagy az Atyaúrsten, én sem, hogy ellenezhetem, a mai jobboldalt, mert kizárólagosan magának tart minden igazságot, a modern baloldalt, majdnem ugyanazért, mint az előbbieket, csak másként. A neutrális, inert véleménytelen, középen álló, vágómarhákat pedig likvidálnám, mivel mást nem is érdemelnek...

Na most már, akkor gondolkozzunk!!!

Bíró Csaba

Egy nap

Akiért a harang szól

Késő ősszel, amikor már a nap sugarai is erőtlenné válnak, amikor egyre gyakrabban felhős, borús nappalok kísérik végig napjainkat, amikor már a bokrok alján az egyre szaporodó sárgás-barna levelekkel egyre gyakrabban játszadoznak a szelőlő-gyermekek fel-fel kapva őket a magasba, megpörgetve egyszer-kétszer-százszor, majd bedobják a szomszédos kertben már gömbölydedre duzzadt fehér krizantémok közé. Reggelente, amikor halk eső kopogtat az ablakpárkány bádoglemezén, s aki erre sem ébred fel egy-egy szellő sietve rázza meg az utcai redőnyt. Nem kedvelem ezeket a napokat, ridegek, hidegek, szeszélyesek, az ember mogorvává, idegessé válik, nincs kedve semmi dologhoz, pedig jajj de sok tennivaló volna még a ház körül, a kertben, a határban, a téli zimankó, a fagyok beállta előtt. Az elmúlásra emlékeztetnek, valami befejeződött, valami véget ért, s úgy érzem mintha nemcsak a természetben, hanem a lelkemben is valami véget ért, valami lezárult. Ilyenkor az emlékek is egyre sűrűbben jönnek elő, - olykor tudatosan - a szomorúság pedig lassan-lassan képes olykor letargiává erősödni. Ilyen napom is van. A már említett kiváltó okoktól ezek száma nagyban függ, de november másodika, a Halottak napja közeledtével egyre több ilyen szomorúsággal, bánkódásokkal dústott napom van. Mert rájuk emlékezek, az eltávozott családtagokra, rokonokra, barátokra, ismerősökre. November másodika, ezen az egy napon szinte kivétel nélkül, aki csak teheti felkeresi a sírkerteket, temetőket, hogy emlékezzen, lerója kegyeletét, hálát mondjon, vagy esetleg egy ki nem mondott kései szót, gondolatot rebegjen el a sírban nyugvó fejfájánál, amit annak életében elmulasztott megtenni. A halottak iránti tiszteletből messze

vidékekről is érkeznek családtagok, leszármazottak, hogy szebbnél szebb virágcsokrokkal szépítsék, ékesítsék szeretteik örök nyugvóhelyét. S milyen nyugtalan, érzelmektől felkorbácsolt lélekkel állnak meg a sírhantnál, ezeknek a napoknak az időjárására is többnyire vonatkozik ez a zaklatottság, a viharos erejű szél, amely olykor éjszakánként kísértetiesen képes csapkodni egy-egy kiskaput, pajta ajtót, vagy éppen süvítve igyekszik behatolni az ajtóablaknyíláson a lakásba, esetleg eső kíséretében csap le a vidékre.

Ezen a napon legtöbbször lelkében sír az emlék, fájoan sír az eltávozott családtag, rokon, jó barát emléke. Nekem is fáj a két éve a 60.-ik életévét alig betöltő gyermekkori barátom távozása, s e sorok írása közben (este 9 órakor) érkezett telefonos értesítés is megdöbbenett és fájdalmat okozott, melyben közlik, hogy idős betegeskedő szomszédaszonyunk - aki szinte családtag volt - a mai napon elhunyt.

Fogyunk. Amikor templomukban halottra harangoznak mindig elszorul a szívem, ismét egyel kevesebben vagyunk. Augusztus végén, szeptember elején nagyon sűrűn szóltak a harangok, majd 8-10 nap egymást követően olyannyira fogyunk, hogy olykor egy halott után egy üres - lakó nélküli - ház marad. November másodika a Halottak napja. Ezt az egy napot szenteljük nekik és látogassunk ki örök nyugvóhelyükhöz egy-egy csokor virággal. Ám év közben ne feledkezzünk meg a karnyújtásnyira lévő, mellettünk élő családtagokról, rokonokról, jó barátokról. Szánjunk rájuk is egy napot. Ők is hálások lesznek.

Szukola Béla

Az okkult (rejtett) vérzés

A vér jelenléte a székletben, legyen az látható szabad szemmel, vagy rejtett, - orvosi nyelven okkult, - minden esetben kóros. Sajnos, az emésztőszervek daganatos (rákos) megbetegedése, azon belül pedig a vastagbélrák gyakorisága világszerte emelkedik. Az orvosok szoros összefüggést mutatnak ki a hajlamosság, a helytelen étkezési szokások, az ülő életforma és a betegség terjedése között. Szerbiában ez a rosszindulatú folyamat mindkét nemben a harmadik, leggyakrabban halálhoz vezető rákos betegség. Európa-szerte már 5-6 éve, a 2007. évtől pedig nálunk is, emiatt vezették be a szűrővizsgálatokat az 50 és 70 év közötti korosztálynál. Amikor ugyanis a beteg, szemmel látható véres székletet észlel, a betegség már általában olyan előrehaladott állapotban van, és a sebészeti- a sugárterápia már kétesélyessé válik. Egyértelműen egy nagyon egyszerű és hatékony módja a rosszindulatú emésztőszervi megbetegedések korai felfedezésének, az okkult vérzés kimutatása a székletben.

Rákszűrő vizsgálatról lenne tehát szó?

Semmiképpen nem nevezhető annak, mintahogyan a pozitív eredmény, tehát a szemmel nem látható vér jelenléte a székletben sem mutat egyértelműen daganatos megbetegedésre. Az eredmény csupán arra figyelmeztet, hogy nyelőcsőben, a gyomor-bélrendszer különböző szakaszaiban sérült a nyálkahártya hajszálereze, ami a bevérzést okozza. A szűrés bevezetése azért volt halaszthatatlan, mert a vastagbélrákos betegek 90 százaléka gyógyítható, ha a diagnózis korai fázisban történik. A vérzés oka lehet még: fekély, polip, bélgyulladás, Crohn-betegség, szájüregi vérzés, vastagbélrák, aranyér, a végbélnyílás berepedése (anális fissura).

A vastagbélrák, az egyik leggyakoribb rákfajta, mely korai szakaszban nem okoz tüneteket, de a székletben lévő, szemmel nem látható mennyiségű vér felveti a betegség gyanúját, ezért pozitív eredmény esetén további kivizsgálás szükséges. Újra hangsúlyozom, hogy nem csak a vastagbélrák következtében lehet vér a székletben, a nagy mennyiségű vérzés nyoma pedig valószínűleg nem vastagbélrák következménye. A teszt pozitivitása, azaz a rejtett vérzés jelenléte arra is utalhat, hogy a vizsgált személy bélrendszerének nyálkahártyáján

apró kinövések, ún. polipok vannak, amelyek - ha nem távolítják el őket - évek múlva bélrákká fajulhatnak. Azért a feltételes mód, mert a vérzésnek - mint azt jeleztem - egyéb oka is lehet, sőt a teszt pozitívvá válhat vérzés nélkül, pl. vörös hús, véres hurka, vagy retek fogyasztását követően is. Fontos ezért, hogy a szűrővizsgálatban részt vevő egyén figyelmesen végighallgassa és betartsa orvosa utasításait.

Hogyan zajlik le a vizsgálat? Lényege, hogy a székletből vett mintát olyan vegyi anyaggal átitatott papírlapra helyezik, melyben színváltozással járó reakció következik be, amennyiben a széklet nagyobb mennyiségben tartalmaz vérből származó festékanyagot. Általában három egymást követő napon, az aznapi székletből legalább két mintát - vagyis ha mindennap volt széklet, összesen hat székletdarabkát - kell feltenni a tesztcsík megfelelő helyére. A tesztcsíkot a vizsgált személy orvosától kapja, s azt a székletminták felvitele után minél hamarabb vissza kell vinnie az orvosi rendelőbe. A vizsgálat alatt a tesztet szobahőmérsékleten tartjuk olyan helyen, ahol nem éri napfény.

Pozitív székletteszt esetén gasztroszkópiát (gyomortükrözés, esetleges gyomordaganat kimutatására), illetve kolonoszkópiát (teljes béltükrözés, a vastagbél vizsgálatára) végeznek. A kolonoszkópia során átvizsgálható a teljes vastagbél, illetve a gyanús területekről szövettani minta is vehető. Mi több, az esetlegesen észlelt polipok is eltávolíthatók egyúttal, hála az endoszkopikus műszerek fejlettségének.

Mikor ajánlható a vizsgálat? Mivel a vastagbél megbetegedések döntő többsége 50 éves kor felett jelentkezik, ha akadozik a beindult szűrővizsgálat - amit pénzühánnal indokolnak - ajánlatos lenne a kerületi orvostól évente laboratóriumi beutalót kérni az ötödik évtizedet betöltött egyéneknek.

Dr. Kerekes József,
az intenzív terápia ny. főorvosa

Befejeződött az ásatás Feketeegyházánál

Feketeegyháza körüli temető déli és dél-keleti részének helyén a közeljövőben épülő szennyvíztisztító végett leletmegővő ásatásra került sor.

A sírok és a benne levő leletanyag: gyöngyök, pénzermék, kerámia darabkák alapján a XI.- XV. századig temetkeztek. Összesen 109 sírt tártak fel. Ebből 3 III.- IV. századi feldúlt szarmata sír volt.

Neda Dimovski régész fényképpel is dokumentálja a feltárt sírokat, az ismeretlen rendeltetésű gödröt és árkot.

Az első kutatási területen már megmutatkozott, viszont a második terepen (12x24 méter) szépen kirajzolódott az az árok, amelyet valószínű a török veszedelem miatt ástak őseink a templomuk és a közvetlen közelében levő temetőjük köré.

FECSKE TOLL

JÓ TANÁCS

Érezd, ha tombol a fájdalom,
 testedben lüktet, tép, nincs irgalom!
 Érezd, tudd és értékeld a csodás érzést,
 az egyetlen kincsed, amikor a tested könnyűnek érzed,
 mikor nincs fájdalom!

Sírh, ha sírnod kell, tapsolj, neved, ha úgy tehetsz,
 perdülj táncra, vígadj, csak ne feledd,
 hogy az életedért magad felelsz!

Ha a kintől eltorzul az arcod, vagy lelked gyászba öltözik,
 vegyél erőt és várd, reméld, hogy minden megváltozik.

Mert az ember fájdalmat, bűt, gyászt feled,
 ha rávirradnak a szebb reggelek.

Feledésbe merül minden, ha erős a remény,
 ha az ember a jövőért él.

Győzd le a rosszat, enyhítsd fájdalmad,
 legyél ura magadnak, és adj te is jó tanácsokat másoknak!

Bácsi (Vajda) Sára

Házasságkötések

Garai Tibor és Bezzeg Nikolett 2019.05.30.
 Boros Zoltán és Márkus Andrea 2019.06.08.
 Banović Brane és Čeke Tijana 2019.06.08.
 Lénárd Zoltán és Bánszki Krisztina 2019.06.12.
 Knežević Ilija és Radovanović Tanja 2019.07.27.
 Dula Arbin és Vukmanov Rita 2019.08.15.
 Dávid Patócs és Marietta Szabó 2019.09.07.
 Attila Tüskei és Gál Krisztina 2019.09.14.
 Béla Tarkó és Lili Simonyi 2019.09.21.
 Andreas Orvos-Kis és Harangozó Laura 2019.06.07.

ANYAKÖNYVI HÍREK

Újszülöttek

Vladimir Nikolić és Tanja Klač kislánya **Nika**
 Branislav Sekulić és Vanja Sekulić kislánya **Tara**
 Đevdet Krasnići és Jasmina Bajrami kislánya

Elmadin

Szegedinszki Igor és Kasza Zsanett kislánya

Fanni

Halasi Zoltán és Halasi Molnár Anikó kislánya

Bence

Kadván József és Kadván Szabrina kislány **Bence**

Elhunytak

Pelle Rozália szül. Kasza Rozália
 augusztus 13, 80 évében

Vladimir Samardić szeptember 7,
 87 évében

Erdélyi Ilona szül. Koleszár Ilona
 szeptember 9, 76 évében

Vukašin Četković szeptember 11,
 66 évében

Id. Kovács József szeptember 23,
 76 évében

Híres Éva szül. Fehér Éva szeptember
 25, 71 évében

Koleszár József szeptember 30,
 49 évében

Pál Mária szül. Egeri október 10,
 70 évében

Az anyakönyvi hírek adatait a helyi orvosi rendelőből, az anyakönyvvezetői irodából, valamint a "Tiho" temetkezési vállalatától kaptuk.

Fecske. Kiadja a Zöld Dombok környezet- és közösségfejlesztési szervezet, Bácsfeketehegy, JNA 24. Tel/fax: 024/739-063.

E-mail: feketicsifecske@gmail.com Folyószámlaszám: 310-8659-38. www.feketics.com

Tördelés: Bácsi Róbert. Munkatársak voltak: Bácsi (Vajda) Sára, Bíró Csaba, Dr. Kerekes József, Fekete Andor, Fekete Tímea, Hajvert Lódi Andrea, Kerekes Zoltán, Orosz Attila, Papp Julianna, Sárközi Ottília, Sárközi István, Szukola Béla, Szarka Zsófia, Juhász Attila. Készült Bácsfeketehegyen a P.S. Print & Design nyomdában 2019. október

СРП – Каталогизација у публикацији
 Библиотека Матице српске, Нови Сад
 659.3 (497.113)

FECSKE: bácsfeketehgyi havi lap / szerkesztő Bácsi Róbert.
 – 1. évf., sz. (2004) –. Bácsfeketehgy: Zöld Dombok környezet- és
 közösségfejlesztési szervezet, 2004. – Illus. : 30 cm

Mesečno.

ISSN 2217-3706

COBISS SR-ID 201634567

